ARCHE

п а ч а т а к

6 - 2001

СКАРЫНА

АНАЛІТЫКА ЭСЭІСТЫКА КРЫТЫКА РЭЦЭНЗІІ

Аляксандар Гатоўскі
Беларускі "эканамічны цуд" 90-х

Грамадзянін Крынак
З Сакратам Яновічам гутарыць Сямён Букчын

Марыюс Івацкявічус
Ці тужаць літоўцы па камунізьме

Леанід Галубовіч
Выйдзі са штольні, вучань Разанава

Валерка Булгакаў
Намэнклятурны фронт апазыцыі

Вільня на фатаздымках
АЛЕНЫ і ЎЛАДЗІМЕРА АДАМЧЫКАЎ

ARCHE

п а ч а т а к

6 (20) – 2001

Аналітыка • Эсэістыка • Крытыка • Рэцэнзіі

ЗЬМЕСТ

3 **Аляксандар Гатоўскі: Беларускі “эканамічны цуд” 90-х: уява або рэальнасьць?**

9 **Валерка Булгакаў: Дэмакратычная апазыцыя ў пошуках саюзьніка**

14 **Грамадзянін Крынак: з Сакратам Яновічам гутарыць Сямён Букчын**

23 **Марыюс Івацкявічус: Ці тужаць літоўцы па камунізьме**

33 **Кпыштаф Чыжэўскі: Томас Вэнцлава — чалавек зь іншага боку**

45 **Даніла Жукоўскі: Чырвоныя зь зялёным і чырвоныя зь белым**

54 **Сяргей Дубавец: Чалавек тугі**

60 **Лявон Юрэвіч: Пераклады эміграцыі**

67 **Рэцэнзіі. Палеміка**

Леанід Галубовіч: Выйсьці са штольні
Юры Пацюпа: Як Эдвард Кінан выбіў Богу вокны
Уладзімір Агіевіч: Ne sutor ultra crepidam
Валеры Пазьнякоў: Масонскае скарыназнаўства

ARCHE-SKARYNA on-line:
http://arche.home.by (для карыстальнікаў у Беларусі)
http://archeweb.hypermart.net (для карыстальнікаў за межамі Беларусі)

Часопіс ARCHE выходзіць штомесяц.
Выдаецца з 1998 году.

Адрас для допісаў:
220018, Менск-18, а/с 3, ARCHE.
***E-mail:* arche@arche.org.by**
***Тэл.:* (017) 257–48–69.**

Заснавальнік: Андрэй Дынько.
Пасьведчаньне аб рэгістрацыі № 1184.
Юрыдычны адрас:
220000, Менск, вул. Рэвалюцыйная, 13-11

Рэдакцыйная калегія:
Уладзімер Адамчык — *мастацкі рэдактар*
Аляксандра Андрыеўская — *рэдактарка*
Заміра Болцікава — *вярстальніца*
Валерка Булгакаў — *галоўны рэдактар*
Аўгіньня Волкова — *рэдактарка*
Зьміцер Дзядзенка — *карэктар*
Андрэй Дынько — *дырэктар*
Алена Казлова — *сакратарка рэдакцыі*
Максім Капран — *WEB-дызайнэр*
Сяргей Петрыкевіч — *карэктар*
Андрэй Скурко — *рэдактар*

Аўтары

АЛЯКСАНДАР ГАТОЎСКІ
супрацоўнік Міністэрства эканомікі Беларусі.

ВАЛЕРКА БУЛГАКАЎ
галоўны рэдактар часопісу "ARCHE", укладальнік зборнікаў "Быць (або ня быць) сярэднеэўрапейцам. Сучаснае польскае мысьленьне" (Энцыклапедыкс, 2000), "Палітычная сыстэма Беларусі і прэзыдэнцкія выбары 2001 году" (2001). Апошняя ягоная публікацыя ў часопісе — артыкул "Выбары прэзыдэнта крэолаў" (№ 4-2001).

СЯМЁН БУКЧЫН
публіцыст, літаратуразнаўца, дасьледчык беларуска-расейска-польскіх літаратурных сувязяў, творчасьці Пушкіна і Гогаля і іхнай сувязі зь Беларусяй. Жыве й працуе ў Варшаве. Аўтар кнігі "Белорусская трагедия" (2000).

САКРАТ ЯНОВІЧ
эсэіст, празаік, выдавец альманаху *Annus Alboruthenicus*. Апошняя кніга Сакрата Яновіча — кніга эсэ "Ojczystość. Białoruskie ślady i znaki" (Культурная супольнасьць "Borussia", 2001). Апошняя публікацыя — артыкул "Украінства ў беластоцкім краі: ілюзіі за грошы" ўва "Украінскім" нумары "ARCHE".

МАРЫЮС ІВАЦКЯВІЧУС
літоўскі празаік і драматург, аўтар раману "Гісторыя з хмары". Гэтае эсэ было ўзятае з падрыхтаванай да друку кнігі "Насталыгія".

КШЫШТАФ ЧЫЖЭЎСКІ
польскі культурны дзеяч, падарожнік па Сярэдняй Эўропе. Галоўны рэдактар часопісу "Краснагруда", беларускі нумар якога пабачыў сьвет летась. Апошняя ягоная публікацыя на беларускай мове — эсэ "Босьнія становіцца нашай, калі нам баліць" ("ARCHE-Скарына", № 2-2000).

ДАНІЛА ЖУКОЎСКІ
інжынэр, публіцыст, жыве ў Горадні. Публікуецца ў газэтах "Наша Ніва" і "Наша Слова". Аўтар артыкулу "Пасткі на хайвэі постмадэрнізму" ў "ARCHE-Скарына", № 4-2001.

СЯРГЕЙ ДУБАВЕЦ
вядучы аўтарскай праграмы "Вострая Брама" на радыё "Свабода". Аўтар кнігі эсэістыкі "Дзёньнік прыватнага чалавека" (Эўрофорум, 1998), укладальнік кнігі Алеся Адамовіча "Vixi". Ягоная апошняя публікацыя ў "ARCHE" — артыкул " Апошняе слова Алеся Адамовіча " ("ARCHE-Скарына", № 3-2001).).

ЛЯВОН ЮРЭВІЧ
архівіст Рады БНР, супрацоўнік Нью-Ёрскай публічнай бібліятэкі. Аўтар гістарычнае кнігі "Вырваныя бачыны. Да гісторыі Саюзу Беларускае Моладзі" (Энцыклапедыкс, 2001). Ягоная апошняя публікацыя ў "ARCHE" — артыкул "Сьвет эміграцыйнага эпісталярыю" ("ARCHE-Скарына", № 3-2001).

Адам Глёбус застаецца верным добрай традыцыі выдаваць новую кнігу штогод. Калі леташні год быў укаранаваны таўшчэзным Зборам твораў "Тэксты", выпушчаным па-беларуску ў расейскім выдавецтве "АСТ" (зарэгістраваным, дарэчы, у Інгушэціі), дык сёлета ў віленскай сэрыі "Вострая Брама" выйшаў "усяго толькі" зборнік апавяданьняў "Браслаўская стыгмата". На ягоных 192 старонках аўтар у пары з заўсёдным рэдактарам сваіх твораў Сяргеем Дубаўцом сабраў 19 апавяданьняў, друкаваных у "Крыніцы", "Нашай Ніве", "Маладосці", "Звяздзе" ды, да нашага гонару, "ARCHE" ў 1988—2001 гадох, у якіх вядзецца гаворка пра лёсы людзей ягонага пакаленьня. Клясык сучаснага беларускага апавяданьня вядзе свайго чытача сьцежкамі і аўтастрадамі сваіх бясконцых вандраваньняў, а найбольш — вуліцамі і пад'ездамі гораду, які шмат хто, прызнае аўтар, ня любіць, а сам ён любіць бязьмерна — Менску. Гэтым разам самы менскі празаік беларускае літаратуры сабраў пад бела-чырвона-чорнай вокладкай творы, якія можна рэкамэндаваць ня толькі падрыхтаванаму чытачу, але і "для старэйшага школьнага ўзросту". Асобныя зь іх — "Прымусь сябе жыць у Лагойску", "Наша Ніва", "Мсьціслаўскія маньякі" — увойдуць у залатую скарбонку беларускага апавяданьня, прыносячы асаблівую ўцеху насельнікам гарадкоў, у якіх адбываецца іх дзеяньне.

Прадаецца ў незалежных распаўсюднікаў.

Адам Глёбус
Браслаўская стыгмата
Апавяданьні
Vostraja Brama / Наша Ніва / Сучасны літаратар
Менск
2001